

Sygn. akt I C 1284/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2020r.

Sąd Rejonowy w Gdyni, Wydział I Cywilny

w składzie

Przewodniczący: SSR Adrianna Gołuńska-Łupina

Protokolant: sek. sąd. Iwona Górską

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2019 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. J. (1) i P. J.**

przeciwko **P. B. i B. B.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. Uznaje za bezskuteczną w stosunku do powodów M. J. (1) i P. J.: umowę sprzedaży zawartą pomiędzy M. C. (1) a P. B. i B. B. objętą aktem notarialnym z dnia 14 września 2015r. rep. A 1463/2015 sporządzonym przez notariusza M. W. w kancelarii notarialnej w K.

celem zaspokojenia wierzytelności przysługujących powodom M. J. (1) i P. J. od dłużnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 7 lipca 2014r. sygn.. akt I C 323/11;

II. Oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. Zasądza od pozwanych P. B. i B. B. solidarnie na rzecz powodów M. J. (1) i P. J. kwotę 11.911 zł (jedenaście tysięcy dziewięćset jedenaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. Nakazuje ściągnąć od pozwanych P. B. i B. B. kwotę 1.065 zł 76 gr (jeden tysiąc sześćdziesiąt pięć złotych 76/100) tytułem wydatków tymczasowo wyłożonych ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni.

Sygnatura akt: I C 1284/17

UZASADNIENIE

Powodowie M. J. (1) i P. J. wnieśli pozew przeciwko P. B. i B. B. domagając się uznania za bezskuteczne w stosunku do nich:

- oświadczenia i umowy przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu zawartej pomiędzy (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. a M. C. objętej aktem notarialnym z dnia 23 kwietnia 2014r. rep. A 4386/2014 sporządzonym przez notariusza M. W. w kancelarii notarialnej w K.;

- umowy darowizny zawartej pomiędzy M. C. a M. C. (1) objętej aktem notarialnym z dnia 11 kwietnia 2015r. rep. A 539/2015 sporządzonym przez notariusza M. W. w kancelarii notarialnej w K.;

- umowy sprzedaży zawartej pomiędzy M. C. (1) a P. B. i B. B. objętej aktem notarialnym z dnia 14 września 2015r. rep. A 1463/2015 sporządzonym przez notariusza M. W. w kancelarii notarialnej w K. - celem zaspokojenia wierzytelności przysługujących powodom od dłużnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 7 lipca 2014r. sygn. akt I C 323/11.

(pozew k. 2-12)

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa, podnosząc, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. posiada udział w prawie własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), a tym samym jest możliwe egzekwowanie stwierdzonych tytułem wykonawczym należności. Nadto, z bilansu spółki wynika, że za I i II kwartał 2014r. aktywa spółki pozwalały na spłatę zobowiązań w stosunku do powodów. Pozwani zarzucili również, że w dacie dokonania czynności prawnej z M. C. (1) nie działali z zamiarem i świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdyż zapłacili całą ceną z umowy sprzedaży. Zdaniem pozwanych nie zasługują na uwzględnienie zarzuty pozwanych poddające w wątpliwość sens i odpłatny charakter czynności prawnej z dnia 23 kwietnia 2014r. Pozwani zwrócili bowiem uwagę, że M. C. (2) udzielał spółce pożyczek, które były przeznaczane na zakup nieruchomości.

(odpowiedź na pozew k. 248-254)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2014r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 323/11 Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz M. J. (2) i P. J. solidarnie kwotę 57.523,36 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 czerwca 2011r. do dnia zapłaty. Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015r. Sąd nadał ww. wyrokowi klauzulę wykonalności.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 7 lipca 2014r. wraz z klauzulą wykonalności k. 18-19)

Na podstawie ww. tytułu wykonawczego powodowie wszczęli egzekucję przeciwko dłużnikowi. Postępowanie egzekucyjne prowadził Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku P. K. pod sygnaturą Km 370/15. Postanowieniem z dnia 10 lutego 2016r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: postanowienie Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku P. K. z dnia 10 lutego 2016r. k. 21)

Powodowie złożyli do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie ww. tytułu wykonawczego. Postępowanie egzekucyjne toczy się pod sygnaturą I Km 895/18. W toku egzekucji została zajęta nieruchomość nr (...). Aktualnie egzekucja znajduje się na etapie opisu i oszacowania nieruchomości.

(dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k. 531-534, zlecenie wykonania oszacowania nieruchomości k. 535)

Na podstawie aktu notarialnego z dnia 23 kwietnia 2014r. – oświadczenie i umowa przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu – zawartego przed notariuszem M. W. prowadzącą kancelarię notarialną w K. (rep. A 4386/2014) dłużnik – w imieniu którego działał pełnomocnik M. C. (3) – w celu zwolnienia się z zobowiązań dotyczących zapłaty należności do kwoty 25.230.000 zł – przeniósł na rzecz M. C. (2) prawo własności następujących nieruchomości:

- położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą nr (...);

- położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...);

- położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...);
- położonej w miejscowości R., dla której Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą nr (...).

W treści aktu strony umowy oświadczyły, że (...) spółki (...) w okresie od 14 marca 2006r. do 24 czerwca 2008r. udzielił spółce pożyczek na łączną kwotę 8.307.000 Euro.

(dowód: oświadczenie i umowa przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu z dnia 23 kwietnia 2014r. k. 45-51 akt księgi wieczystej nr (...))

Na podstawie umowy darowizny z dnia 11 kwietnia 2015r. zawartej w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusz M. W. (rep. A 539/2015) M. C. (2) darował ze swojego majątku osobistego do majątku osobistego swojej żony M. C. (1) prawo własności następujących nieruchomości:

- położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...);
- położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...);
- położonej w miejscowości R., dla której Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą nr (...).

(dowód: umowa darowizny z dnia 11 kwietnia 2015r. k. 71-75 akt księgi wieczystej nr (...))

W dniu 14 września 2015r. pomiędzy M. C. (1) a B. B. i P. B. została zawarta umowa sprzedaży, na mocy której M. C. (1) sprzedała na rzecz pozwanych prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości R., dla której Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim prowadzi księgę wieczystą nr (...). Zgodnie z treścią aktu notarialnego cena sprzedaży wynosiła 220.000 zł i jej zapłata miała zostać dokonana w 12 ratach miesięcznych, przy czym pierwsze cztery raty miały wynosić po 16.666 zł, a osiem kolejnych po 16.667 zł i miały być płatne do 30. dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca października 2015r. Wedle oświadczenia stron kwota 20.000 zł została uiszczona przed aktem.

(dowód: umowa sprzedaży z dnia 14 września 2015r. rep. A 1463/2015 k. 100-103 akt księgi wieczystej nr (...))

M. C. (2) jest współnikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., posiadającym 99 udziałów o łącznej wysokości 49.500 zł, a od 1 października 2010r. pełni także funkcję prezesa zarządu tej spółki.

(dowód: odpis z KRS k. 15-17)

Pozwany P. B. od 1 października 2010r. był prokurentem samoistnym (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. W dniu 20 lutego 2015r. pozwany złożył rezygnację z pełnienia powyższej funkcji, co zostało ujawnione w KRS w dniu 22 września 2015r.

(dowód: odpis z KRS k. 15-17, oświadczenie pozwanego z dnia 20 lutego 2015r. k. 520-525)

P. B. i M. C. (1) są współnikami (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w G., a także współnikami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

(dowód: odpis z KRS k. 120-122, 123-128)

Zgodnie z bilansem za I. kwartał 2014r. sporządzonym przez biegłego rewidenta na dzień 31 marca 2014r. dłużnik posiadał aktywa trwałe w wysokości 263.856,60 zł, aktywa obrotowe w wysokości 38.796.542,68 zł, zobowiązania długoterminowe w kwocie 40.163.175,91 zł z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 40.163.175,91 zł (na dzień 31 grudnia 2013r. w kwocie 39.517.885,75 zł) i nie posiadał zobowiązań krótkoterminowych z tytułu kredytów i pożyczek (brak takowych również na dzień 31 grudnia 2013r.). Natomiast, na dzień 30 czerwca 2014r. wartość aktywów trwałych, zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych z tytułu kredytów i pożyczek była taka sama jak w poprzednim bilansie. Z kolei, wysokość aktywów obrotowych wynosiła 38.700.679,02 zł.

(dowód: bilans i rachunek zysków i strat za I. i II. kwartał 2014r. k. 164-169)

Dłużnik spłacił kredyt inwestorski i w związku z tym wierzyciel spółki (...) SA w dniu 3 czerwca 2013r. wyraził zgodę na wykreślenie hipotek umownych łącznych zwykłej na kwotę 5.000.000 zł i kaucyjnej na kwotę 2.500.000 zł ustanowionych na nieruchomościach (...) i (...).

(dowód: pismo z dnia 3 czerwca 2013r. k. 614)

Na dzień 27 czerwca 2013r. na rachunku bankowym spółki było saldo 173.229,50 zł.

(dowód: historia rachunku k. 615-645)

Dłużnik posiada udział w wysokości 1.718/677.282 części w prawie własności nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Wieliczce prowadzi księgę wieczystą nr (...). Pozostałe udziały w prawie współwłasności tej nieruchomości przysługują właścicielom wyodrębnionych lokali. W dziale III. księgi wieczystej są wpisane m.in. roszczenia o ustanowienie odrębnej własności lokali.

(dowód: wydruk z księgi wieczystej nr (...) k. 256)

Pozwany P. B. był przesłuchiwany w charakterze świadka w sprawie I C 323/11 tj. w sprawie, w której został wydany tytuł wykonawczy na rzecz powodów przeciwko dłużnikowi.

(dowód: uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim k. 274-281)

Siedziba dłużnika znajdująca się pod adresem W., ul. (...)/G34 mieści się w garażu. Aktualnie lokal jest pusty, spółka opuściła go około 2014r. Pod wskazanym adresem nie ma żadnych oznak prowadzenia działalności gospodarczej.

(dowód: pismo Komendy Powiatowej Policji w W. z dnia 17 października 2018r. k. 393, pismo Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K. z dnia 3 lipca 2019r. k. 600)

Dłużnik nie złożył sprawozdań finansowych za lata 2013-2016. Prowadzone postępowania przymuszające nie przyniosły rezultatu. Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2017r. zostało wszczęte postępowanie o rozwiązanie spółki bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Postanowieniem z dnia 15 marca 2018r. ww. postępowanie zostało umorzone.

(dowód: pismo Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 21 lutego 2019r. k. 467, postanowienie Referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 7 marca 2018r. k. 408, postanowienie Referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 1 czerwca 2017 k. 469, postanowienie Referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 15 marca 2018r. k. 470)

Dłużnik z dniem 1 kwietnia 2016r. został wykreślony z rejestru VAT w związku z brakiem możliwości skontaktowania się ze spółką lub jej pełnomocnikiem. Na zajętych rachunkach bankowych nie ma żadnych środków. Spółka była właścicielem nieruchomości objętych księgami wieczystymi nr (...), które są obciążone hipotekami. Z dniem 1 marca 2015r. nastąpiło wyrejestrowanie spółki z ewidencji ZUS jako płatnika składek. Spółka przestała opłacać składki od października 2013r.

(dowód: postanowienie Referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 15 marca 2018r. k. 470)

Dłużnik nie złożył zeznań rocznych CIT-8 za lata 2015-2016, natomiast złożył zeznania za lata 2006-2014. W zeznaniu CIT-8 za 2014r. dłużnik wykazał stratę w kwocie 37.845,51 zł. Spółka nie złożyła w urzędzie skarbowym deklaracji dla podatku od czynności cywilnoprawnych ani żadnych informacji o pożyczkach udzielonych jej przez M. C. (2).

(dowód: pismo Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K. z dnia 5 kwietnia 2019r. k. 550, deklaracja podatkowa CIT-8 za 2014 k. 551-553)

Dłużnik nie opłacał terminowo składek z tytułu ubezpieczenia społecznego za lata 2013-2015 i posiada zaległości obejmujące okres od stycznia 2014r. do lutego 2015r.

(dowód: pismo ZUS z dnia 29 maja 2019r. k. 571)

W urzędzie skarbowym nie zgłoszono informacji o udzieleniu dłużnikowi pożyczek przez M. C., natomiast zgłoszono umowę przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu z dnia 23 kwietnia 2014r. oraz umowę darowizny z dnia 11 kwietnia 2015r.

(dowód: pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. z dnia 27 sierpnia 2019r. wraz z wydrukiem z aplikacji CzM zawierającym wykaz zgłoszonych organom podatkowym czynności majątkowych k. 675-676, pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego W. z dnia 2 września 2019r. k. 685, pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego (...) z dnia 3 września 2019r. wraz z wydrukiem z aplikacji CzM k. 688-689)

Umowa pożyczki wywołuje skutki podatkowe jeśli w dacie zawarcia umowy jej przedmiotem są rzeczy znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej przedmiotem są rzeczy znajdujące się za granicą, gdy nabywca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i umowa została zawarta na terytorium RP. Obowiązek podatkowy powstaje w chwili dokonania czynności cywilnoprawnej i ciąży na biorącym pożyczkę, jako podatniku. Obowiązek podatkowy jest realizowany przez złożenie – bez wezwania organu podatkowego – deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych według ustalonego wzoru oraz obliczenia i wpłacenia podatku w terminie 14 dni od powstania obowiązku podatkowego, z wyłączeniem przypadku, gdy podatek jest pobierany przez płatnika. Zwolniona od podatku jest pożyczka udzielona przez współnika spółce kapitałowej. Nie podlegają podatkowi czynności cywilnoprawne w zakresie, w jakim są opodatkowane podatkiem od towarów i usług lub jeśli przynajmniej jedna ze stron z tytułu dokonania tej czynności jest zwolniona z podatku VAT.

(dowód: pismo Dyrektora I. Administracji Skarbowej w G. z dnia 9 października 2019r. k. 698)

W okresie od 4 stycznia 2010r. do 25 września 2010r. M. C. (2) zawarł z dłużnikiem umowy pożyczki na łączną kwotę 75.000 euro, przy czym przy zawieraniu pożyczek z dnia 15 sierpnia 2010r., 28 sierpnia 2010 i 25 września 2010r. zawierał umowy zarówno jako pożyczkodawca, jak też w imieniu spółki.

(dowód: umowy pożyczki k. 715-716v)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, a także dowodu z zeznań świadka M. C. (3).

W ocenie Sądu dokumenty prywatne i urzędowe znajdujące się w aktach sprawy, które zgodnie z art. 243¹ kpc stanowią dowody bez wydawania odrębnego postanowienia, są wiarygodne, gdyż żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności ani też nie twierdziła, że treść przedmiotowych dokumentów jest niezgodna z prawdą, a nadto nie posiadają one żadnych cech świadczących o ich przerobieniu, podrobieniu czy innej ingerencji itp.

Natomiast, jedynie częściowo za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka M. C. (3). Świadek zeznała m.in. że przed podpisaniem umowy z dnia 23 kwietnia 2014r. notariuszowi przedłożono segregatory z umowami pożyczek zawartymi pomiędzy dłużnikiem a M. C. oraz dowodami przelewów bankowych. Tymczasem z treści aktu notarialnego, jak również protokołu z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki - dłużnika nie wynika, aby takie dokumenty w rzeczywistości przedstawiono notariuszowi. W pkt. III aktu notarialnego (str. 6-8) wymieniono wszystkie dokumenty przedłożone do aktu notarialnego, lecz wśród nich nie ma ani umów pożyczek ani też dowodów przelewów bankowych. Nadto, w akcie notarialnym wskazano, że na potwierdzenie zawartych pożyczek przedłożono wyłącznie porozumienie

zawarte pomiędzy M. C. (2) a spółką (str. 9 aktu notarialnego). W związku z powyższym w tym zakresie zeznania świadka nie zasługują na wiarę, jako sprzeczne z innymi dowodami. Zwrócić przy tym należy uwagę, że w części zeznania świadka były nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem M. C. (3) nie posiadała wiedzy o warunkach i terminach spłaty pożyczek, mimo, że – jak zeznała – widziała te umowy i miała je rzekomo przekazać notariuszowi.

W niniejszej sprawie powodowie domagali się uznania za bezskuteczne w sumie trzech kolejnych umów, których przedmiotem było przeniesienie własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...). Podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 527 § 1 kc w zw. z art. 531 § 2 kc. Zgodnie z art. 527 § 1 kc gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W myśl natomiast przepisu art. 531 § 1 kc w wypadku gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne.

Jak wskazuje się w judykaturze w sprawach, których dotyczy art. 531 § 2 kc zakres przesłanek uznania czynności prawnej za bezskuteczną wobec powoda ze skutkiem przewidzianym w art. 532 kc jest co do zasady szerszy. Uwzględnienie powództwa zaskarżającego czynność prawną, którą osoba trzecia rozporządziła korzyścią uzyskaną od dłużnika na rzecz kolejnej osoby, zależy w pierwszej kolejności od wykazania wynikających z art. 527 § 1 kc przesłanek uzasadniających uznanie bezskuteczności czynności prawnej dłużnika przysparzającej korzyść osobie trzeciej (por. wyrok SN z dnia 22 marca 2017r., III CSK 143/16).

Na podstawie art. 527 kc można wyróżnić następujące przesłanki zastosowania skargi pauliańskiej: 1) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności; 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; 3) dokonanie tej czynności przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela; 4) uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią; 5) działanie osoby trzeciej w złej wierze. Dla zastosowania skargi pauliańskiej wszystkie powyższe przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich wykazania co do zasady, spoczywa na wierzycielu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 września 2012r., V ACa 667/12, L.).

W ocenie Sądu strona powodowa wykazała wskazane powyżej przesłanki zastosowania skargi pauliańskiej. Przede wszystkim, nie ulegało wątpliwości, że powodowi przysługuje względem dłużnika wierzytelność o zapłatę kwoty 57.523,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 czerwca 2011r. do dnia zapłaty na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 7 lipca 2014r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt I C 323/11. Nie ulega również wątpliwości, że na mocy umowy z dnia 23 kwietnia 2014r. dłużnik przeniósł na rzecz M. C. (2) prawo własności spornej nieruchomości, następnie nabywca na podstawie umowy darowizny z dnia 11 kwietnia 2015r. darował prawo własności tej nieruchomości ze swojego majątku osobistego do majątku osobistego swojej żony M. C. (1), natomiast na mocy umowy sprzedaży z dnia 14 września 2015r. M. C. (1) przeniosła prawo własności przedmiotowej nieruchomości na rzecz pozwanych B. B. i P. B..

Powodowie wykazali także, że skutek pierwotnej czynności prawnej jak i kolejnych doszło do pokrzywdzenia wierzycieli dłużnika. W orzecznictwie na ogół przyjmuje się, że niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 § 2 kc oznacza taki stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997r., I ACa 737/97, Apel. W-wa 1998, nr 4, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2000r., III CKN 554/98, LEX nr 52736; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 lipca 2013r., I ACa 417/13, LEX nr 1349916). Zatem pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001r., IV CKN 525/00, LEX nr 53110; wyrok SN z dnia 29 czerwca 2004r., II CK 367/03, LEX nr 174173; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 lutego 2013r.,

I ACa 1438/12, LEX nr 1305972). Dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu (art. 527 § 2 kc) i wtedy, gdy zaspokojenie można uzyskać z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka. Pokrzywdzenie (art. 527 § 2 kc) powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001 r. IV CKN 525/00). Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 marca 2001r. V CKN 280/00 LEX nr 52793 pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia (wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej). Dla wykazania niewypłacalności dłużnika wystarczające jest stwierdzenie bezskuteczności egzekucji tylko w odniesieniu do niektórych składników majątku dłużnika (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 kwietnia 2014r., I ACa 153/14, (...); wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 27 marca 2014r., I ACa 101/14, OSA 2014, Nr 10, poz. 25).

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd uznał, że według stanu na dzień zaskarżenia czynności dłużnik nie posiada żadnego majątku dostępnego dla wierzycieli. Strona pozwana podnosiła co prawda, że spółka jest właścicielem nieruchomości, jednak z ustaleń Sądu wynika, że powodowie nie uzyskują zaspokojenia z tego majątku. W uzasadnieniu postanowienia Referendarza sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 15 marca 2018r. w przedmiocie umorzenia postępowania o rozwiązanie spółki wskazano, że spółka jest właścicielem nieruchomości objętych księgami wieczystymi nr (...). Zważyć jednak należy, że nieruchomość objęta księgą wieczystą nr (...) jest nieruchomością wspólną, w której wyodrębniono 85 lokali mieszkalnych, których własność przysługuje innym podmiotom aniżeli dłużnik. Udział dłużnika w wysokości 1.718/677.282 części obciążają roszczenia o ustanowienie odrębnej własności lokali na rzecz osób fizycznych. Nadto, w dziale IV. wpisane są hipoteki przymusowe na łączną kwotę około 25.000 zł. W związku z powyższym, kierując się zasadami doświadczenia życiowego, należało uznać, że nie ma szans uzyskania przez powodów zaspokojenia z tego udziału. Z kolei, nieruchomość objęta KW nr (...) uległa podziałowi, a poszczególne działki zbyto na rzecz innych podmiotów (księga wieczysta została zamknięta). Trzecia z wymienionych nieruchomości, objęta KW nr (...) stanowi działkę o powierzchni 0,0103 ha zabudowaną stacją transformatorową. Zwrócić należy uwagę, że nieruchomość ta jest obciążona hipoteką przymusową. Powodowie bezskutecznie prowadzą egzekucję z tej nieruchomości. O braku majątku dostępnego dla wierzycieli świadczy również fakt, że poprzednia egzekucja prowadzona przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku P. K. pod sygnaturą Km 370/15. została umorzona wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Nadto, z ustaleń Sądu wynika, że dłużnik nie ma żadnego innego majątku dostępnego dla wierzycieli. Mało tego, aktualnie dłużnik nie prowadzi żadnej działalności. Zważyć bowiem należy, iż w lokalu, w którym według KRS mieści się siedziba spółki (W., ul. (...)/G34), będącym w rzeczywistości garażem, nie ma żadnych oznak prowadzenia działalności gospodarczej, co wynika z informacji przedstawionej przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K. z dnia 3 lipca 2019r. Przedmiotowa spółka nie złożyła także sprawozdań finansowych za lata 2013-2016, zaś prowadzone postępowania przymuszające nie przyniosły rezultatu. Dalej, spółka nie składała zeznań rocznych CIT-8 od 2015r., a w ostatnim złożonym zeznaniu za 2014r. dłużnik wykazał stratę w kwocie 37.845,51 zł. Z dniem 1 kwietnia 2016r. dłużnik został wykreślony z rejestru VAT w związku z brakiem możliwości skontaktowania się ze spółką lub jej pełnomocnikiem. Z kolei, z dniem 1 marca 2015r. nastąpiło wyrejestrowanie spółki z ewidencji ZUS jako płatnika składek. Mało tego, spółka posiada zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne obejmujące okres od stycznia 2014r. do lutego 2015r. Zważyć należy, iż w toku niniejszego postępowania strona pozwana podnosiła, że wskutek zaskarżonej czynności nie doszło do pokrzywdzenia wierzyciela i brak jest związku przyczynowego pomiędzy niewypłacalnością dłużnika a zaskarżoną czynnością. W tym względzie pozwani powoływali się m.in. na bilans na I i II kwartał 2014r. Zdaniem Sądu przedmiotowe dokumenty nie stanowią jednak wiarygodnego dowodu na powyższą okoliczność. Przede wszystkim należy zauważyć, że mimo że czynność pomiędzy dłużnikiem a osobą trzecią została dokonana w dniu 23 kwietnia 2014r. to w bilansie zarówno na dzień 31 marca 2014r. jak i 30 czerwca 2014r. wartość środków trwałych jest taka sama, w tym wartość gruntów (w obu przypadkach została określona na 120.000 zł). Podobnie, mimo rzekomego zwolnienia z długu wysokość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w obu bilansach jest taka sama. Wysokość zobowiązań spółki w obu dokumentach została określona na około 40 mln. Zważyć również należy, iż ostatni rok aktywnej działalności (2014) spółka zakończyła stratą. Bez znaczenia – zdaniem Sądu – pozostaje również dokument w postaci historii rachunku bankowego, w którym wykazane jest saldo dodatnie w kwocie 173.229,50 zł. Przedmiotowy dokument dotyczy bowiem stanu na dzień

27 czerwca 2013r., natomiast wedle przytoczonego powyżej orzecznictwa, przy ocenie zasadności skargi pauliańskiej istotny jest stan z chwili zaskarżenia. Tymczasem, jak wskazano obecnie na rachunkach spółki nie ma żadnych środków.

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała w toku niniejszego postępowania, że wskutek pierwszej czynności prawnej tj. umowy przeniesienia własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu z dnia 23 kwietnia 2014r. dłużnik uzyskał jakikolwiek ekwiwalent. Zważyć należy, iż w treści ww. aktu strony umowy oświadczyły, że (...) spółki (...) w okresie od 14 marca 2006r. do 24 czerwca 2008r. udzielił spółce pożyczek na łączną kwotę 8.307.000 Euro. Jednak przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty nie korelują z oświadczeniem zawartym w akcie notarialnym. Załączone do akt sprawy umowy pożyczki udzielone rzekomo dłużnikowi przez M. C. zostały zawarte w okresie od 4 stycznia 2010r. do 25 września 2010r. na znacznie niższe kwoty, a zatem bez wątpienia nie dotyczą one należności, które zostały rzekomo objęte czynnością prawną z dnia 23 kwietnia 2014r. Ponadto, w treści przedłożonych umów wskazano, że środki dopiero zostaną przekazane spółce, zaś historia rachunku nie potwierdza tego, że umowa została faktycznie wykonana. Za wiarygodny dowód potwierdzający ekwiwalentny charakter ww. czynności prawnej nie może również zostać uznane poświadczony notarialnie oświadczenie M. C. z dnia 17 stycznia 2011r., które stanowi wyłącznie jednostronne oświadczenie osoby je składającej, nadto wskazane w treści tego oświadczenia daty przelewów i ich wysokość nie znajdują potwierdzenia w załączonej historii rachunku. Rzekome wpłaty począwszy od 2 lipca 2009r. wykraczają poza ramy czasowe pożyczek wskazane w akcie notarialnym, stąd nie sposób powiązać ich z rzekomym długiem, który był przedmiotem umowy. Ponadto, strona pozwana nie wykazała, że wszystkie przelewy dokonane na rachunek bankowy w Banku (...) SA zostały dokonane przez M. C.. Wystarczy bowiem zwrócić uwagę na pierwszy przelew z dnia 14 marca 2006r. (tytułem pożyczki na kwotę 200.000 Euro), który został wykonany przez J. T.. Dalej, należy mieć na uwadze, że z dokumentu w postaci wydruku analizy obrotów i salda nie wynika, że to M. C. (2) dokonał wpłat z tytułu pożyczek w deklarowanych kwotach (brak jednoznacznego wskazania osoby rzekomego pożyczkodawcy przy oznaczeniu wpłaty), nadto powyższe zapisy nie zostały potwierdzone poprzez złożenie dowodów dokonanych przelewów, historii rachunku czy jakiegokolwiek wiarygodnego dokumentu pozwalającego na stwierdzenie, że faktycznie doszło do przesunięcia majątkowego. Sam wydruk analizy obrotów i salda bez złożenia dokumentów wskazujących, iż doszło do wpłaty nie posiada wartości dowodowej. Sąd miał także na względzie, że z dokumentów przedłożonych przez organy podatkowe wynika, że ani M. C. (2) ani spółka – dłużnik nie składali w urzędzie skarbowym deklaracji dla podatku od czynności cywilnoprawnych ani żadnych informacji o pożyczkach udzielonych jej przez M. C.. Co istotne, mimo rzekomego umorzenia wierzytelności z tytułu pożyczek poprzez przeniesienie nieruchomości, kwota zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w bilansie spółki na dzień 31 marca 2014r. i 30 czerwca 2014r. jest taka sama.

W ocenie Sądu pomiędzy wyprowadzeniem spornej nieruchomości z majątku spółki a niewypłacalnością dłużnika zachodzi związek przyczynowy. Zważyć bowiem należy, co sygnalizowano już powyżej, w zeznaniu podatkowym za 2014r. spółka wykazała stratę, a w kolejnych miesiącach w ogóle zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. W świetle przedstawionych bilansów wartość zobowiązań spółki przekraczała wartość aktywów, a wskutek zaskarżonych czynności prawnych wyprowadzono z majątku spółki nieruchomości, których wartość wynosiła 25 mln. Jak wskazuje się w orzecznictwie jeżeli dłużnik, nie dysponując gotówką umożliwiającą spłatę zobowiązania pieniężnego, zawiera z wierzycielem – pozwaną - umowę kompensacji wierzytelności, poprzez przeniesienie własności ruchomości, która prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania - pożyczki (art. 720 kc), to nie następuje zwykle spełnienie świadczenia. Jest to zmiana pierwotnego świadczenia, która, jeżeli usuwa z majątku dłużnika aktywa w postaci jego ruchomości i uniemożliwia innym wierzycielom zaspokojenie się z nich, może być przedmiotem skargi przewidzianej w art. 527 § 1 kc (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 marca 2018r., V ACa 1173/17, L.). W świetle powyższych rozważań należało uznać, że nieruchomości będące przedmiotem zaskarżonych czynności prawnych stanowiły jedyny wartościowy składnik majątkowy dłużnika, z którego powodowie mogliby uzyskać zaspokojenie swoich roszczeń. Wyzbywając się tego składnika majątkowego bez wątpienia dłużnik uniemożliwił swoim wierzycielom, w tym także powodom, a sam stał się niewypłacalny.

W dalszej kolejności należało ustalić, czy dokonując pierwotnej czynności prawnej dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Odnosząc się do powyższej kwestii, należy podkreślić, że dla oceny działania dłużnika nie

jest istotny zamiar pokrzywdzenia wierzycieli, lecz wystarcza świadomość dłużnika, że dokonana przez niego czynność może spowodować dla ogółu wierzycieli niemożność zaspokojenia. Świadomość ta musi istnieć w chwili dokonania zaskarżonej czynności. Należy pokreślić, że nie musi być ona wynikiem wyłącznie stanu niewypłacalności dłużnika w chwili dokonania czynności. Natomiast jej stwierdzenie w tej dacie może niewątpliwie wskazywać na działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008r., V CSK 381/07, L.). Do przyjęcia świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527 § 1 kc, wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Rzeczą obojętną przy tym jest, do którego z wierzycieli się ona odnosiła (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 stycznia 1995r., I ACr 1014/94, L.). Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli jest wnioskiem jaki osoba przeciętnie inteligentna powinna z tych dwu faktów wyciągnąć. Pokrzywdzenie jest bowiem sądem opartym na zasadach doświadczenia życiowego i znajomości prawideł rządzących obrotem prawnym, z których wynika, że wierzytelność w takich warunkach nie zostanie spłacona. Aby obalić powyższe domniemanie należałoby wykazać, że dłużnik jest niepoczytalny, czy też nie ma rozeznania pozwalającego na ocenę sytuacji i dokonywania operacji wnioskowania, bądź, że ze względu na szczególną sytuację, w jakiej dłużnik się znajdował, wniosek o krzywdzącym charakterze dokonywanej przez niego czynności był nieuzasadniony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 grudnia 2013r., I ACa 621/13, L.).

Dłużnik jako spółka kapitałowa działa przez swoje organy, w tym przede wszystkim zarząd. W związku z powyższym świadomość dłużnika należy utożsamiać ze świadomością osób pełniących funkcje organów spółki. W dacie dokonania zaskarżonych czynności funkcję członka zarządu sprawował M. C. (2), który zarazem był wspólnikiem spółki. Z okoliczności sprawy wynika, że jest to osoba dorosła i poczytalna. W toku niniejszego postępowania strona pozwana nie zaferowała żadnych wiarygodnych dowodów świadczących o tym, że M. C. (2) nie miał pełnej wiedzy o stanie majątku spółki oraz o jej sytuacji majątkowej. Z zeznań świadka M. C. (3) wynika, że M. C. (2) wykonywał czynności prezesa zarządu, wydawał polecenia pracownikom, nakazywał przygotować dokumentację etc. Jako osoba zawodowo trudniąca się prowadzeniem działalności gospodarczej, uczestnicząca w transakcjach o znacznej wartości, M. C. (2) niewątpliwie musiał zdawać sobie sprawę z tego, że wyprowadzenie z majątku spółki spornego składnika majątkowego uniemożliwi wierzycielom uzyskanie zaspokojenia. Takie wnioskowanie jest możliwe w oparciu o zasady doświadczenia życiowego i reguły rządzące obrotem prawnym.

Konieczną przesłanką do uznania czynności prawnej za bezskuteczną jest także zła wiara osoby trzeciej tj. wiedza osoby, która odniosła korzyść majątkową z dokonania zaskarżonej czynności prawnej, że dłużnik dokonał tej czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli lub też możliwość uzyskania takiej wiedzy przy zachowaniu należytej staranności. Zgodnie z art. 527 § 3 kc jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Jak wskazuje się w orzecznictwie relacje koleżeńskie, także o podłożu biznesowym każą przyjąć, że pomiędzy stronami umowy zachodzi stosunek bliskości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2018r., I ACa 90/18, L.). Wieloletnie zatrudnienie danej osoby na stanowisku kierowniczym w przedsiębiorstwie dłużnika przemawia za przyjęciem, że była ona w bliskim z nim stosunku w rozumieniu art. 527 § 3 kc i tym samym za zastosowaniem domniemania przewidzianego w tym przepisie (por. wyrok SN z dnia 29 marca 2017r., I CSK 369/16, L.). Domniemanie prawne z art. 527 § 3 kc może być wzruszone przez dowód przeciwny, co oznacza, że osoba trzecia musi udowodnić, że mimo bliskiej relacji z dłużnikiem nie wiedziała o jego zamiarze pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy dołożeniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 czerwca 2015r., I ACa 50/15, L.). W rozpatrywanym przypadku drugą stroną czynności prawnej z dnia 23 kwietnia 2014r. był prezes zarządu i zarazem wspólnik spółki – dłużnika, a więc – jak wskazano już powyżej – osoba, która miała doskonałą orientację w sprawach spółki, aktywnie prowadząca interesy spółki, co wynika choćby z zeznań świadka. Zatem, bez wątplenia należało nabywcę nieruchomości uznać za osobę bliską w rozumieniu art. 527 § 3 kc. Niezależnie od powyższego, należy przypomnieć, że w toku niniejszego postępowania nie wykazano, aby skutek przedmiotowej czynności prawnej dłużnik otrzymał w zamian za przeniesienie własności nieruchomości jakikolwiek ekwiwalent, co pozwala uznać tę czynność prawną za nieodpłatną. Podkreślić bowiem należy, iż w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika (actio P.) podjęcie odpłatności oznacza w zasadzie pełny ekwiwalent

korzyści majątkowej oceniony w chwili zawarcia umowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 marca 2018r., V ACa 188/17, L.). Zgodnie natomiast z treścią art. 528 kc jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W rozumieniu powołanego przepisu korzyść uzyskana bezpłatnie to korzyść, za którą osoba trzecia nie spełniła ani nie zobowiązała się spełnić ekwiwalentnego świadczenia w ramach tego samego lub innego stosunku prawnego (por. wyrok SN z 12 czerwca 2002r., III CKN 1312/00, L.; wyrok SN z 16 września 2011r., IV CSK 624/10, L.). Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 22 września 2005r. I ACa 15/05, LEX nr 177012 stwierdził, iż na gruncie art. 528 kc uzyskanie korzyści majątkowej "bezpłatnie" musi być rozumiane szerzej niż darowizna, umowa nieodpłatna czy umowa jednostronnie zobowiązująca. Obejmuje ono bowiem wszelkie czynności prowadzące do uzyskania korzyści, które nie znalazły odpowiedniego ekwiwalentu w ujęciu obiektywnym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 23 marca 2005r., I ACa 98/05, OSAB 2005, z. 2, poz. 11).

Poza koniecznością wykazania przesłanek określonych w art. 527 kc, na powodach spoczywał w niniejszej sprawie również obowiązek wykazania dodatkowych przesłanek wynikających z dalszego rozporządzenia rzeczą, określonych w art. 531 § 2 kc. Stosownie do powyższego przepisu powodowie winni udowodnić, że osoba czwarta czy piąta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne. Bez wątplenia, w przypadku drugiej czynności prawnej tj. umowy darowizny z dnia 11 kwietnia 2015r. dokonanej pomiędzy małżonkami C. powyższa przesłanka została spełniona. Umowa darowizny rzecz jasna miała nieodpłatny charakter. Stąd nie było potrzeby wykazywania, że M. C. (1) miała wiedzę o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. Jedynie na marginesie należy zauważyć, że osoba czwarta jest małżonką prezesa zarządu i współnika dłużnika, a zarazem osoby trzeciej, a także prowadziła wspólne interesy z osobą piątą (tj. pozwanym). Ten układ wzajemnych relacji i wspólnych interesów prowadzi do wniosku, że wszystkie trzy czynności prawne były dokonane pomiędzy osobami darzącymi siebie zaufaniem i pozostających w bliskich relacjach zawodowych czy gospodarczych. Zważywszy na ten układ wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi osobami uczestniczącymi w czynnościach prawnych należało uznać, że również pozwani byli świadomi tego, że pierwotna umowa została zawarta w okolicznościach umożliwiających uznanie tej czynności za bezskuteczną w drodze skargi pauliańskiej. Jak podnosi się w orzecznictwie z punktu widzenia potrzeby ochrony wierzyciela nie ma znaczenia kilkakrotny i wielopodmiotowy transfer korzyści majątkowej, jeżeli korzyść ta wyszła z majątku dłużnika (lub do niego nie weszła) w okolicznościach usprawiedliwiających roszczenie paulińskie wierzyciela (art. 527 kc). Dlatego w art. 531 § 2 kc przewidziano wprost możliwość wystąpienia wierzyciela bezpośrednio przeciwko ostatniemu nabywcy korzyści i jednocześnie domagania się uznania za bezskuteczną wobec wierzyciela ostatniej czynności prawnej z udziałem ostatniego nabywcy korzyści. Wierzyciel będzie jednak musiał wykazać, że osoba pozwana „wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną”. Chodzi oczywiście o pozytywną wiedzę (scit) o obiektywnych i subiektywnych przesłankach skargi pauliańskiej, przewidzianych w art. 527 kc, tj. o przesłankach, które uzasadniałyby orzeczenie uznania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią za bezskuteczną wobec wierzyciela. Wiedza taka świadczy o udziale także ostatniego beneficjenta rozporządzenia w działaniu in fraudem creditoris. Wierzyciel może korzystać z tzw. domniemań pauliańskich mających ułatwić wykazanie przesłanek subiektywnych skargi także w procesie skierowanym przeciwko ostatniemu nabywcy korzyści (art. 527 § 3 i § 4 kc, art. 529 kc). Nie trzeba wykazywać wspomnianej wiedzy pozwanego nabywcy korzyści, gdy nabył on tę korzyść nieodpłatnie (art. 531 § 2 kc). W takiej sytuacji wystarczy wykazanie przesłanek uzasadniających uznanie czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią za bezskuteczną (art. 527 kc) (por. wyrok SN z dnia 24 września 2015r., V CSK 667/14, L.). Wprawdzie ww. art. 527 § 3 kc przewiduje domniemanie działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli do jego relacji i osoby trzeciej, to jednak dalsze zbycie korzyści majątkowej innym osobom bliskim zarówno dla pierwszego i jednocześnie drugiego zbywcy przemawia za przyjęciem przewidzianego w art. 231 kpc domniemania faktycznego o świadomości osób czwartych dokonania przez dłużnika umowy darowizny z pokrzywdzeniem wierzycieli (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 lipca 2016r., I ACa 168/16,

L.). Stosownie do przywołanych judykatów należało zatem uznać, że dla oceny przesłanki określonej w art. 531 § 2 kc zastosowanie mają domniemania wynikające m.in. z art. 527 § 3 kc.

Zdaniem Sądu dostępny materiał dowodowy pozwala na uznanie, że zarówno pozwany jak i jego małżonka są osobami bliskimi w rozumieniu art. 527 § 3 kc. Zważyć bowiem należy, iż pozwany P. B. od 1 października 2010r. był prokurentem samoistnym spółki - dłużnika. W dniu 20 lutego 2015r. pozwany złożył rezygnację, co zostało ujawnione w KRS w dniu 22 września 2015r. Jednak w dacie dokonania pierwszej zaskarżonej czynności prawnej bez wątpienia pozwany pozostawał prokurentem spółki. Ponadto, P. B. łączyły wspólne interesy nie tylko z M. C. (2), ale również z M. C. (1). P. B. i M. C. (1) pozostają bowiem współnikami (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w G., a także współnikami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ponadto, P. B. zajmował się kontaktami z klientami, w tym z powodami, miał zatem pełną wiedzę o wierzytelnościach powodów. Nie bez znaczenia jest również fakt, że pozwany jako świadek zeznawał w sprawie I C 383/11, a więc w sprawie, w której powodowie uzyskali tytuł wykonawczy. Pozwana jest małżonką prokurenta. Zdaniem Sądu należało uznać, że również pozwana pozostawała świadoma co do istnienia przesłanek umożliwiających uznanie czynności prawnej za bezskuteczną. Na podstawie zasad doświadczenia życiowego należało uznać, że przed zawarciem umowy wymagającej zaangażowania znacznych środków pochodzących z majątku wspólnego (200.000 zł) P. B. przedstawił małżonce całościowy obraz okoliczności faktycznych i prawnych związanych z przedmiotem transakcji. Jako osoba funkcjonująca w strukturze organizacyjnej spółki – dłużnika pozwany niewątpliwie miał pełną wiedzę co do sytuacji majątkowej i finansowej spółki, co choćby wynika z określonego ustawowo zakresu uprawnień prokurenta.

W tym stanie rzeczy na mocy art. 527 kc i art. 531 § 2 kc Sąd uznał za bezskuteczną w stosunku do powodów M. J. (1) i P. J. umowę sprzedaży zawartą pomiędzy M. C. (1) a P. B. i B. B. objętą aktem notarialnym z dnia 14 września 2015r. rep. A 1463/2015 sporządzonym przez notariusza M. W. w kancelarii notarialnej w K. celem zaspokojenia wierzytelności przysługujących powodom M. J. (1) i P. J. od dłużnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z dnia 7 lipca 2014r. sygn. akt I C 323/11.

W doktrynie i judykaturze przeważa pogląd prawny, że żądanie pozwu (i wyrok) może jednak obejmować tylko ostatecznie rozporządzenie, dokonane przez osobę trzecią (por. E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2019). W związku z powyższym oddaleniu podlegało powództwo w stosunku do dwóch czynności prawnych poprzedzających ostatecznie rozporządzenie przedmiotową nieruchomością.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywających niniejszy spór pozwanych solidarnie na rzecz powodów kwotę 11.911 zł, na którą składają się: opłata sądowa od pozwu (2.877 zł), opłata za czynności fachowego pełnomocnika powodów w stawce minimalnej za postępowanie przed Sądem I instancji (7.200 zł) i postępowanie zażaleniowe (1.800 zł) oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictwa (34 zł).

Nadto, na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3, art. 8 ust.1 i art. 83 i 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Sądu Rejonowego – Skarbu Państwa w G. kwotę 1.065,76 zł z tytułu kosztów tłumaczeń dokumentów.